17.11.82

1

UNA SENTENCIA PERILLOSA.

Jordi Solé Tura.

Des del primer moment vaig pensar que en l'assumpte de l'ensenyament en català o valencià a la Universitat de València podiem esperar el pitjor. Doncs ja ho tenim. La Sala del Contenciós Administratiu de l'Audiència Territorial de València no sols va admetre a tràmit el recurs d'un grup d'ultradreta contra l'acord de la Universitat, no sols va suspendre l'acord sinó que finalment l'ha anul.lat.

L'acord establia que a la Universitat i amb l'excepció del primer curs cada assignatura podia ser impartida en qualsevulla de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana segons la lliure decisió del professor respectiu, però amb l'acord dels estudiants. La sentència ho ha anul.lat amb l'argument -- no gens nou, certament -- de que la Constitució només estableix el deure de tots els ciutadans de saber el castellà, com a llengua espanyola oficial a tot Espanya. I puix que tots hem de saber el castellà, la conclusió és que no cal fer servir el català o valencià, ni a la Universitat ni enlloc.

No sé com han llegit ni com han interpretat la Constitució els senyors magistrats de València. Però el resultat és ben perillós. La Constitució només parla del deure de conéixer el castellà perquè és llengua oficial a tot Espanya. Però, immediatament afegeix que les restants llengües espanyoles també seran oficials a les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts. Per tant, deixa als Estatuts la tasca de definir el caràcter i el contingut d'aquesta cooficialitat.

Els Estatuts d'Autonomia no parlen del deure de tots els ciutadans de conèixer la llengua pròpia d'una Comunitat Autònoma perquè en la situació sociolingüística que hi havia en els moments inicials de la transició i de la posta en marxa de les autonomies l'exigència d'aquest deure hauria esdevingut lletra morta i només hauria estat una font de conflictes insolubles. Però els Estatuts preveuen que un cop creades les condicions adients, les dues llengües cooficials tindran igualtat plena en l'exercici dels drets i deures. No hi ha, doncs, una desigualtat jurídica entre les dues

llengües sinó una desigualtat històrica i social. I això és el que les institucions autonòmiques han de corregir i resoldre.

Amb la seva sentència, els senyors magistrats de València ens diuen, en canvi, que si tots els ciutadans espanyols tenen el deure de saber el castellà les altres llengües cooficials sobren. I amb això es carreguen l'article 3 de la Constitució, els articles corresponents dels Estatuts d'Autonomia i, evidentement, el concepte mateix de cooficialitat.

La cosa és seriosa i no sols concerneix a la Universitat de València. La cooficialitat vol dir que si en una Comunitat Autònoma hi ha dues llengës oficials tots els ciutadans d´ aquesta Comunitat tenen el dret de poder expressar-se en les seves relacions personals i en les seves relacions amb l'Administració en qualsevulla de les duesllengües, la que vulgui. I a la Universitat, concretament, vol dir que els professors poden fer les classes en la llengua que prefereixin i que els estudiants tenen el dret de rebre l'ensenyament també en la llengua que vulguin. Naturalment, hi poden haver conflictes entre el dret dels professors i el dels alumnes, sobretot si tenim en compte la situació de què partim, la insuficiència de recursos i instal.lacions i les implicacions polítiques d'una presa de posició clara en la matèria. Per això la Universitat tè el deure d'organitzar la seva activitat de manera que els conflictes no es produeixin i ha de fixar les regles per a solucionar-los si esclaten. L'anul.lació de l'acord per part de l'Audiència Territorial passa per damunt de tot això i fixa com a ùnic criteri de solució del possible conflicte el deure de conèixer la llengua castellana. El resultat general només pot ser la destrucció del concepte de cooficialitat i la desaparició del dret a utilitzar la pròpia llengua cooficial.

La sentència ès greu i ens afecta directament, com a membres de la mateixa comunitat lingüística. Però afecta tots els ciutadans i totes les institucions del pais-- començant per les institucions del Pais Valencià, les quals cometran un greu error sino entenen les implicacions profundes del cas i no prenen les iniciatives adients. Quant als amics de la Universitat de València, a més de la nostra solidaritat en aquest moment difícil, crec que el millor missatge que els podem fer arribar és que no es deixin dur a la lògica de les minories enfrontades ni es deixin tancar en la fortalesa dels sectors fidels i més segurs. En aquest assumpte és absolutament indispensable implicar i moure a les majories.

El Món (escrit el 17.11.86)